

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžo/3/2018
Identifikačné číslo spisu: 7015201248
Dátum vydania rozhodnutia: 23.08.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7015201248.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členov senátu Mgr. Petra Melichera a JUDr. Eriky Šobichovej, v právnej veci žalobkyne: O. U., bytom C. XXX, XXX XX S., zastúpenej spol. Advokátska kancelária Hopferova s.r.o., so sídlom Bajzova 2, 040 01 Košice, IČO: 47 254 220, proti žalovanému: Okresnému úradu Košice, odboru výstavby a bytovej politiky, so sídlom Komenského 52, 041 26 Košice, za účasti: 1/ M. G., bytom C. XXX, XXX XX S. a 2/ O. G., bytom C. XXX, XXX XX S., obaja zastúpení advokátom JUDr. Stanislavom Dubjelom, so sídlom kancelárie Žriedlová 3, 040 01 Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č. OU-KE-OVBP2-2015/032539 z 24. augusta 2015 a o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/143/2015-82 z 27. apríla 2016 v znení opravného uznesenia č. k. 7S/143/2015-138 zo 4. júna 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/143/2015-82 z 27. apríla 2016 v znení opravného uznesenia č. k. 7S/143/2015-138 zo 4. júna 2018 p o t v r d z u j e.

Účastníkom sa náhrada trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 7S/143/2015-82 z 27. apríla 2016 v znení opravného uznesenia č. k. 7S/143/2015-138 zo 4. júna 2018 podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-KE-OVBP2-2015/032539 z 24. augusta 2015, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie Obce Váhaliky č. 291/2045/2015-Vá z 19. júna 2015, ktorým obec, ako stavebný úrad, povolila v spojenom územnom a stavebnom konaní stavbu označenú ako: „Terénne úpravy a zriadenie vjazdu rodinný dom S., C. XXX, SO-01 Terénne úpravy“ na pozemku KN-C pare. č. 152/1, katastrálne územie S., stavebníkovi M. G. a manželke O. G. Z., obaja bytom C. XXX, XXX XX S., podľa stavebným úradom overenej projektovej dokumentácie vypracovanej Ing. F. O., v apríli 2015.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že predmetom súdneho prieskumu môžu byť len tie námietky vznesené v žalobe (žalobné dôvody), ktoré už boli uplatnené v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu a s ktorými sa musel žalovaný ako odvolací orgán vysporiadať vo svojom druhostupňovom rozhodnutí napadnutým žalobou, nakoľko inak by potom preskúmvacie súdne konanie nahrádzalo inštitút odvolacieho konania ako nevyhnutného predpokladu na podanie žaloby na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného súdom podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Z uvedených dôvodov tak súd námietky žalobkyne, že postup stavebného úradu, keď vykonal spojené územné a stavebné konanie nebol správny a v súlade s platnou právnou úpravou a že stavebný úrad mal v prvom rade vydať rozhodnutie o využití územia spojené s rozhodnutím o umiestnení stavby a až následne malo byť vydané stavebné povolenie, a preto neboli splnené podmienky na to, aby stavebný úrad rozhodoval v spojenom územnom a stavebnom konaní, a namietanú nepreskúmateľnosť projektovej dokumentácie, neuplatnené žalobkyňou v podanom odvolaní nemohol skúmať ani na ne prihliadať.

K jednotlivým žalobným námietkam, konkrétne, že vydané stavebné povolenie Obce Valaliky závažne ohrozuje predmet jej vlastníckeho práva a znižuje jeho kvalitu, čím správny orgán uprednostnil vlastnícke právo susedov a nadradil ho nad vlastnícke právo žalobkyne, krajský súd uviedol, že žalobkyňa v podanej žalobe nešpecifikuje akým spôsobom by mohlo dôjsť k neprimeranému obmedzeniu alebo ohrozeniu jej vlastníckych práv tým, že sa uskutoční stavba pozostávajúca zo stavebných objektov „oporný múr 1 (OM1) a oporný múr 2 (OM2)“ a taktiež neuvádza o aký druh zásahu do jej vlastníctva ide, ako aj o možných negatívnych účinkoch povoľovaných stavebných objektov, ktoré by znižovali kvalitu jej vlastníckeho práva. Z podanej žalobnej námietky taktiež nie je zrejmé, ako dospela žalobkyňa k záveru, že boli uprednostnené vlastnícke práva susedov, ktoré boli nadradené nad jej vlastnícke právo. K žalobnej námietke, že rozhodnutiami Obecného úradu Valaliky a žalovaného a následnou realizáciou týchto rozhodnutí stavebníkmi, dochádza v konečnom dôsledku aj k poškodzovaniu jej zdravia a zdravia jej rodiny, a to nie len fyzického (plesne, zatekanie, vlhkosť), ale aj duševného, krajský súd uviedol, že z administratívneho spisu správneho orgánu prvého stupňa vyplýva, že uvedené námietky žalobkyňa namietala už v súvislosti s realizáciou stavby rodinného domu na pozemku KN-C par. č. 151, 152/1, k. ú. S., súčasťou ktorej boli aj terénne úpravy, kde žalobkyňa videla príčinnú súvislosť medzi stavbou susedného domu a zvýšením vlhkosti jej nehnuteľnosti. Z takto podanej žalobnej námietky žalobkyne však nie je možné zistiť, akým spôsobom výstavba dvoch oporných múrov môže spôsobovať plesne, vlhkosť a zatekanie v jej rodinnom dome, pričom krajský súd poukázal, že projektová dokumentácia stavby rieši odvodnenie stavby. Z odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia Obce Valaliky vyplýva, že v rubovej časti oporných múrov OM1 a OM2 sú uvažované odvodňovacie drenážne rúry s vyústením v najnižšom bode nad upraveným terénom a s odvodnením prípadnej vsakovacej vody na terén (viď Súhrnná technická správa str. č. 5, ods. B2.4 Technické zariadenie objektu). Technické riešenie drenáže je zrejmé z výkresu č. 3 Vzorový rez, t. j. drenážne rúry budú uložené na vrstve ílu nad základovou konštrukciou oporného múru, ktorý bude na rubovej časti opatrený penetračným asfaltovým náterom a nopovou fóliou do tvaru žliabku. Drenážna rúra bude obsypaná drenážnou vrstvou, na ktorej bude spočívať opäť tesniaca ílová vrstva a napokon vrstva humusu. Technicky sú oporné rúry navrhnuté tak, aby odvádzali vodu, ktorá vsiakne na pozemku pri rodinnom dome stavebníkov, smerom za rodinný dom na záhradu. Žalobkyňa taktiež namietala, že vydané rozhodnutie prvostupňového orgánu Obce Valaliky sa týka terénnych úprav, pričom neuviedla o aké iné terénne úpravy okrem výstavby oporných múrov by sa malo jednať, k čomu krajský súd uviedol, že z obsahu projektu Ing. O. a zo žiadosti o vydanie stavebného povolenia je zrejmé, že aj keď projekt má názov „Terénne úpravy a zriadenie vjazdu - RD S., C. č. XXX“, obsahom projektu a teda aj napadnutého rozhodnutia žalovaného a prvostupňového orgánu Obce Valaliky je výstavba oporného múru 1 a oporného múru 2 a nie terénne úpravy, na aké poukazuje žalobkyňa, a teda jej domnienky o zrealizovaní ďalších terénnych úprav nemajú žiadny relevantný podklad, v kontexte s čím krajský súd uviedol, že aj keď pri stavbe oporných múrov dôjde k určitým úpravám, avšak nie k takým, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery, ako to vyplýva z ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a/ Stavebného zákona. Z predloženej dokumentácie stavby vyplýva, že dôvodom výstavby predmetných stavebných múrov je zabezpečenie výškovej nerovnosti, pričom terénne úpravy boli súčasťou stavby „Rodinného domu“ na pozemku parc.

č. 151, 152/1, k. ú. S., na základe stavebného povolenia č. 139/1114/2010-Va z 10. marca 2010 vydaného Obcou Valaliky. Záverom, k žalobnej námietke, že keď stavebný úrad mal za to, že námietky sú občianskoprávneho charakteru, mal ju v zmysle § 137 Stavebného zákona odkázať s jej námietkami na občianskoprávne konanie a následne prerušiť vedené konanie v zmysle § 29 ods. 1 správneho poriadku o predbežnej otázke, krajský súd uviedol, že námietky žalobkyne týkajúce sa požiadavky na vybudovanie snehovej zábrany a zvukové a optické oddelenie zadnej terasy rodinného domu nemožno považovať za občianskoprávne námietky v zmysle § 137 Stavebného zákona, žiadosť žalobkyne o doplnenie projektovej dokumentácie o riešenie optického a zvukového oddelenia zadnej terasy rodinného domu pre zachovanie pohody bývania v susedných rodinných domoch bola vyhodnotená ako subjektívne potreby žalobkyne, z čoho je zrejmé, že táto námietka žalobkyne nemá súvis s výstavbou oporných múrov, pričom vyriešenie tejto otázky nemožno považovať ako predbežnú otázku v predmetnom stavebnom konaní, pre ktorú by bolo potrebné stavebné konanie prerušiť.

O trovách konania žalobkyne rozhodol krajský súd s poukazom na § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že žalobcovi ich náhradu nepriznal.

O trovách konania pribratých účastníkom rozhodol krajský súd s poukazom na § 150 O.s.p. tak, že im náhradu trov konania nepriznal, keď v predmetnej preskúmvanej veci bol žalobkyni rozhodnutím Centra právnej pomoci sp. zn. 10937/2015, R. z. 60658/2015 z 30. septembra 2015 priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci, z odôvodnenia ktorého vyplýva, že žalobkyňa spolu s jedným nezaopatreným dieťaťom preukázala, že je poberateľkou dávky a príspevkov k dávke hmotnej núdzy, na čo krajský súd pri posudzovaní podmienok hodných osobitného zreteľa prihliadol a taktiež vzal do úvahy, že nepriznanie trov pribratým účastníkom do konania nemôže mať dopad a ovplyvniť ich majetkové pomery. Krajský súd pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa, taktiež prihliadal aj na dôvody, pre ktoré žalobkyňa podala žalobu na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, a ktorou sa domáhala ochrany svojich práv, pretože bola toho názoru, že postupom správnych orgánov pri vydávaní stavebného povolenia jej bola spôsobená ujma na právach, spočívajúca v obmedzení jej nadobudnutých práv, plynúca z porušenia ústavnej zásady rovnosti v právach podľa čl. 12 ods. 1 Ústavy SR.

Uznesením č. k. 7S/143/2015-138 zo 4. júna 2018 krajský súd napadnutý rozsudok opravil tak, že v jeho záhlaví doplnil označenie právneho zástupcu pribratých účastníkov JUDr. Slavomíra Dubjela.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa z dôvodov uvedených v ustanovení § 205 ods. 2 písm. a/, b/ d/ a f/ O.s.p. včas odvolanie, ktorým sa domáhala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobe vyhovie, čo odôvodnila tým, že krajský súd sa dostatočne nezaoberal podstatou veci samej, a to či citované rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom, s čím úzko súvisí aj povinnosť súdu skúmať možnosti a oprávnenia správneho orgánu pri svojej rozhodovacej činnosti, pričom súd nie je viazaný právnymi názormi správneho orgánu, zároveň by mal súd preskúmať nie len zákonnosť, ale aj správnosť napadnutého rozhodnutia. Napádaný rozsudok považuje za nedostatočne odôvodnený, čím sa odníma účastníkovi konania možnosť konať pred súdom a spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť. Namietala, že krajský súd pochybil, keď sa vôbec nezaoberal jej námietkami týkajúcimi sa toho, že postup stavebného úradu, keď vykonal spojené územné a stavebné konanie nebol správny a v súlade s platnou právnou úpravou, a že v prvom rade mal stavebný úrad vydať rozhodnutie o využití územia, spojené s rozhodnutím o umiestnení stavby a až následne malo byť vydané stavebné povolenie, a preto neboli splnené podmienky na to, aby stavebný úrad rozhodoval v spojenom územnom a stavebnom konaní, keď uvedené namietala v námietkach, ktoré podávala 3. júna 2015 na Obec Valaliky, a na ktoré odkázala aj v odvolaní podanom 1. júla 2015, pričom síce explicitne neuviedla citácie ustanovení zákona, ktoré by mali byť v tomto prípade aplikované, no jednoznačne poukázala na skutočnosť, že navrhované terénne úpravy mali byť natoľko závažné, že by sa nimi menil vzhľad krajiny a odtokové pomery a teda, zo strany stavebného úradu mal byť využitý iný postup ako ten, ktorý zvolil. Obdobne sa krajský súd nezaoberal jej námietkou o nepreskúmateľnosti projektovej dokumentácie pre jej nedostatočnosť, pričom doplnenie projektovej dokumentácie rovnako žiadala v podanom odvolaní v spojení s podanými námietkami v konaní pred stavebným úradom. Ďalej uviedla, že krajský súd v napádanom rozsudku

uviedol, že žalobkyňa neuviedla akým spôsobom bolo zasiahnuté do jej vlastníckeho práva, ako ani možné negatívne účinky povoľovaných stavebných objektov, ktoré by znižovali kvalitu jej vlastníckeho práva, pričom v podanej žalobe jednoznačne a dostatočne rozsiahlo uviedla všetky negatívne účinky a dôsledky uskutočnenia stavby. Konaním stavebníkov v zmysle stavebného povolenia vydaného stavebným úradom dochádza k obmedzovaniu jej oprávnenia riadne užívať predmet jej vlastníckeho práva a namiesto riadneho a pokojného užívania predmetu jej vlastníctva musí neustále vykonávať opravy a úpravy, aby odstránila všetky negatívne účinky povoľovaných stavebných objektov, o čom na ústnom pojednávaní predložila aj fotodokumentáciu a rozsiahlo sa k nim ústne a osobne vyjadrila. Uviedla, že námietky týkajúce sa poškodzovania zdravia síce uplatňovala aj v súvislosti s realizáciou stavby rodinnému domu na dotknutom pozemku, no povolením ďalších stavebných objektov nedošlo k vyriešeniu vzniknutej situácie, ale práve naopak ešte k jej prehĺbeniu a rozšíreniu zásahu do jej vlastníckeho práva. Poukázala na skutočnosť, že odvodnenie stavby nemôže považovať za dostatočné a to aj s prihliadnutím na množstvo vody, ktorá sa zlieva na jej pozemok zo susedného pozemku, čo možno vidieť aj z predložených fotografií. Argumenty krajského súdu, že odvodnenie stavby je v projektovej dokumentácii riešené považuje za absolútne nedostatočné, nakoľko pri tomto skutkovom stave nie je možné aby toto odvodnenie odvádzalo vodu na záhradu stavebníkov vzhľadom na výškový rozdiel medzi jej pozemkom a pozemkom stavebníkov vzniknutý terénnymi úpravami na pozemku stavebníkov, na ktoré po celý čas poukazuje. Poukázala aj na to, že nebolo vykonané šetrenie na mieste samom, s čím sa krajský súd v napadnutom rozsudku vôbec nevyšporiadal. Za dôležitý nedostatok napádaného rozsudku považuje aj to, že písomné vyhotovenie rozsudku, ktoré jej bolo doručené prostredníctvom právnej zástupkyne nie je na poslednej strane opatrený podpisom predsedu senátu, ktorý v danej veci rozhodoval, na písomnom vyhotovení rozsudku nie je ani úradná pečiatka Krajského súdu v Košiciach a ani podpis osoby zodpovedajúcej za správnosť vyhotovenia, na čoho predložila kópiu doručeného rozsudku.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne uviedol, že má za to, že postupoval správne v odvolacom konaní, v ktorom žalobou napadnutým rozhodnutím potvrdil rozhodnutie prvostupňového stavebného úradu, ktorým bola v spojenom územnom a stavebnom konaní povolená predmetná stavba, čo jednoznačne vyplýva z obsahu s vecou súvisiaceho spisového materiálu. Uviedol, že názov projektovej dokumentácie stavby nie je možné považovať za smerodajný pre určenie predmetu konania, keď rozhodujúce je, aký je obsah projektovej dokumentácie stavby -jej textovej aj grafickej časti. Žalobca neustále označuje práce pri stavbe oporných múrov za terénne úpravy, avšak terénnymi úpravami možno nazvať len také práce, ktoré spĺňajú podmienky, ktoré definuje ust. § 71 ods. 1 písm. a/ Stavebného zákona, teda je nemožné, aby v tomto prípade boli vykonávané také práce, ktoré by bolo možné nazvať terénnymi, keďže stavba oporných múrov sa vykonáva v zastavanom území Obce Valalíky, kde nie je ani priestor na takýto rozsah prác, zvlášť, keď stavebník má v blízkosti povoľovanej stavby umiestnenú stavbu rodinného domu, ktorú by si terénnymi úpravami vykonávanými podľa ust. § 71 Stavebného zákona mohol poškodiť. Žalovaný má za to, že krajský súd rozhodol správne, keď napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobcu, na základe čoho navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

Pribratí účastníci k odvolaniu žalobkyne uviedli, že v odvolaní prezentovaný názor žalobkyne považujú za nesprávny a zjavne dokazujúci šikanóznosť podanej žaloby a následne aj podaného odvolania vo veci samej. Uviedli, že z obsahu ustanovenia § 39b Stavebného zákona vyplýva, že uvedený paragraf sa má vzťahovať na konania o novom využívaní „územia“, pričom v kontexte týchto konkrétnych stavebných úprav bolo len ťažko možné konštatovať, že časť pozemku parc. č. 151/1 a 152/1, ohradená dvoma opornými múrikmi, ktoré boli a sú predmetom konania - stavbou, ktorá sa povoľuje možno nazvať „územím“ tak ako ho chápe § 39b Stavebného zákona, postup ktorý - vydanie nového rozhodnutia o využívaní územia sa má aplikovať na väčšiu plochu, ktorej účel využitia sa má meniť - napr. výstavba novej obytnej zóny, a pod.. Obsahom predmetného projektu a teda aj napádaného rozhodnutia žalovaného a prvostupňového orgánu bola výstavba oporných múrikov OM1 a OM2, nie terénne úpravy ako také, pričom v zmysle ustanovenia § 139b ods. 1 písm. d/ Stavebného zákona je stavba - oporný múrik jednoduchou stavbou a postup stavebného úradu, keď tento spojil územné rozhodnutie o umiestnení stavby s konaním o vydanie stavebného povolenia považujú pribratí účastníci konania za

správny. Vo vzťahu k obavám žalobkyne, že sa výstavbou oporných múrikov zmenia odtokové pomery, uviedli, že obava je neadekvátna, nič podobné sa do dnešných dní nestalo a ani do budúcnosti nehrozí. Múr žalobkyne vľhne v dôsledku toho, že má starý a neodizolovaný dom. Súčasne vyvstala potreba občasne používať časť pozemku vo vlastníctve pribratých účastníkov, ktorý je umiestnený medzi rodinnými domami v takom rozsahu, s akým sa pri pôvodnom projekte rodinného domu nerátalo (dopravne občasne obslúžiť aj zadnú časť pozemku za rodinným domom), v dôsledku čoho je potrebné kvôli stabilite oboch rodinných domov zabezpečiť uvedené výstavbou oporného múrika. Uviedli, že nie je logicky zrejmé, ako môže výstavba oporného múrika, bez ďalších terénnych zmien (napr. navozenie hlíny za oporným múrikom a jeho vyspádovanie smerom k domu žalobkyne) zmeniť odtokové pomery, medzi múrikom a pozemkom žalobkyne sa žiadne zmeny v teréne diať nebudú, a preto sú obavy, námietky a odvolanie žalobkyne v tomto smere nedôvodné. Navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

Žalobkyňa v následnom vyjadrení k vyjadreniu pribratých účastníkov zotrvala na svojich predchádzajúcich vyjadreniach a nad rámec uviedla, že čo sa týka tzv. občasnej dopravnej obsluhy, a ktorá sa má týkať nenavýšenej časti pozemku pribratých účastníkov konania (jedná sa o priestor približne 4 m od zadnej steny rodinného domu žalobkyne) s tou prvotne pribratí účastníci nepočítali, nakoľko pôvodne navozili cca 2 metre hlíny do výšky aj na tento priestor, čo však následne po jej naliehaní odstránili, čím vznikla ako keby „priekopa“ medzi navýšenou časťou susedného pozemku a jej rodinným domom a výstavbou oporných múrov sa má zabezpečiť len stabilita rodinného domu pribratých účastníkov, pričom stabilita jej rodinného domu bude o to viac ohrozená, pretože pribratí účastníci konania tento nijako nespevnený priestor začali svojvoľne využívať ako prístupovú cestu k zadnej časti svojho pozemku pre ťažké mechanizmy a nákladné autá. Jedná sa o priestor medzi zadnou stenou jej rodinného domu a predmetným oporným múrom. Vzhľadom na umiestnenie nenavýšenej časti susedného pozemku pod úrovňou cesty, pribratí účastníci vytvorili šikmý betónový vjazd od úrovne verejnej komunikácie približne vo výške 70cm v jeho najvyššej časti, ktorý sa postupne znižuje v dĺžke asi 8 metrov (ako oporu pre tento vjazd použili bez súhlasu jej deliaci múrik na hranici pozemkov). Tento vjazd je využívaný motorovými vozidlami, pričom nemá vedomosť, že by výstavba tejto betónovej plochy bola povolená príslušnými orgánmi. Dažďová voda steká po vytvorenej šikmej ploche priamo k rohu jej rodinného domu bez riadneho odvodnenia, kde sa sústreďuje. Motorové vozidlá vytvárajú enormný tlak, na ktorý nie je podlažie usposobené, čo opätovne negatívne pôsobí na jej dom nachádzajúci sa v bezprostrednej blízkosti.

Proti rozsudku krajského súdu podali, čo do výroku o trovách konania pribratých účastníkov, pribratí účastníci z dôvodov uvedených v ustanovení § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. včas odvolanie, ktoré odôvodnili tým, že neboli splnené podmienky pre postup podľa § 150 O.s.p., nakoľko žalobkyňa nebola v konaní úspešná, a zároveň nie je preukázaná existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa na strane žalobkyne. Navyše, jednalo sa o uplatnenie účelového nároku v rozpore s dobrými mravmi, pri ktorom podľa ich názoru bola už od počiatku zjavne daná jeho nedôvodnosť. Žiadali, aby im krajský súd, ako účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, priznal náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal (§ 142 ods. 1 O.s.p.), ktoré súčasne vyšlili.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu pribratých účastníkov uviedol, že mu neprináleží, aby sa vyjadroval k tomu, či krajský súd správne rozhodol, keď pribratým účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu pribratých účastníkov uviedla, že pribratí účastníci neboli do konania pribratí na jej podnet, ako aj, že právo na náhradu trov konania v správnom súdnictve prislúcha len úspešnému žalobcovi. Úspešnému žalovanému, ako ani účastníkovi konania nie je možné priznať náhradu trov konania, keď ustanovenie § 250k ods. 1 O.s.p. neupravuje rozhodovanie o trovách konania pribratých účastníkov konania. V kontexte uvedeného poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Sžo/52/2011 z 30. januára 2012. Záverom vyjadrenia uviedla, že napriek namietaným skutočnostiam spĺňa podmienky pre eventúalnu aplikáciu § 150 O.s.p., keďže je poberateľkou dávky a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi, je rozvedená a má jednu nezaopatrenú dcéru S., ktorá toho čase

ešte študuje na vysokej škole, jediným jej nehnuteľným majetkom je dom, v ktorom býva a v zmysle § 250a O.s.p. musí, na rozdiel od príbratých účastníkov, byť v tomto konaní zastúpená advokátom.

Príbratí účastníci v následnom vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne zotrvali na svojich predchádzajúcich vyjadreniach a nad rámec uviedli, že sa stali účastníkom predmetného konania ex offi na základe rozhodnutia správneho orgánu a v dôsledku namietania zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktoré sa ukázalo ako nedôvodné. Príbratým účastníkom takto bez ich vlastného zavinenia vznikli trovy konania, na ktorých náhradu majú zákonný nárok, keďže výkladom ust. § 250k O.s.p. v tom zmysle, že právo na náhradu trov konania v správnom súdnictve patrí len úspešnému žalobcovi, dochádza k zvýhodňovaniu žalobcu pre prípad jeho úspechu a takto k porušeniu zásady rovnosti účastníkov konania, ktorým má byť v konaní zaručené právo na rovnaké zaobchádzanie, a to najmä v procesnoprávnej rovine.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „odvolací súd“) ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 211 a nasl. O.s.p.) v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu a príbratých účastníkov a dospel k záveru, že týmto odvolaniam nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 vety prvej O.s.p., s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený 23. augusta 2018 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1 a 2 O.s.p.).

V prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu, súd postupuje podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti O.s.p. (§ 47 ods. 1 O.s.p.).

Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúce vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 prvá veta O.s.p.). Preto v správnom súdnictve súd dokazovanie zásadne nevykonáva, vykonáva len také dokazovanie, ktoré je nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia, t.j. jeho rozsah je obmedzený účelom správneho súdnictva (§ 250i ods. 1 veta druhá O.s.p.). Je to tak preto, že úlohou súdu v správnom súdnictve (prvostupňového ani odvolacieho) nie je nahrádzať činnosť správnych orgánov pri zisťovaní skutkového stavu dopĺňaním rozsiahleho dokazovania, ale preskúmať zákonnosť ich rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy, t.j. preskúmať aj postup, ktorý predchádzal vydaniu týchto rozhodnutí s prihliadnutím na záväznosť zisteného skutkového stavu, ktorý tu bol v čase ich vydania.

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa

použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Odvolačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody odvolania vo vzťahu k napadnutému meritórnemu výroku rozsudku krajského súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu, a s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku. S týmito sa odvolací súd stotožňuje v celom rozsahu. S poukazom na uvedené potvrdil odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.).

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a k jednotlivým odvolacím bodom najvyšší súd uvádza, že predmetom súdneho konania boli námietky žalobkyne, že väčšina terénnych úprav už bola zrealizovaná v súvislosti so stavbou rodinného domu, pričom práve terénne úpravy sú dôvodom stavby oporných múrov, námietka, že uvádzané terénne úpravy menia odtokové pomery územia, čím dochádza k zamáčaniu rodinného domu žalobkyne a že žalovaný, resp. obec, ako stavebný úrad nepostupoval v súlade so zákonom ak o veci rozhodol v spojenom územnom a stavebnom konaní. Predmetom odvolacieho konania bolo v rozsahu uvedenom v odvolaní preskúmať, či sa s uvedenými námietkami krajský súd náležite vysporiadal, pričom účelnosť správneho rozhodnutia nie je predmetom súdneho prieskumu, táto je plne v kompetencii správneho orgánu.

V prvom rade odvolací súd konštatuje správnosť záveru krajského súdu, ktorý skonštatoval, že predmetom súdneho prieskumu môžu byť len tie námietky vznesené v žalobe (žalobné dôvody), ktoré už boli uplatnené v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu a s ktorými sa musel žalovaný ako odvolací orgán vysporiadať vo svojom druhostupňovom rozhodnutí napadnutým žalobou, a preto tento postupoval správne, ak na námietky, že postup stavebného úradu, keď vykonal spojené územné a stavebné konanie nebol správny a v súlade s platnou právnou úpravou (§ 39a ods. 4 Stavebného zákona) a že stavebný úrad mal v prvom rade vydať rozhodnutie o využití územia v zmysle § 39b ods. 3 Stavebného zákona, spojené s rozhodnutím o umiestnení stavby v zmysle § 39a ods. 1, až následne malo byť vydané stavebné povolenie, a preto neboli splnené podmienky na to, aby stavebný úrad rozhodoval v spojenom územnom a stavebnom konaní, ako aj na namietanú nepreskúmateľnosť projektovej dokumentácie, čo v konečnom dôsledku spôsobuje aj nepreskúmateľnosť samotného rozhodnutia, neprihliadal.

Nad rámec uvedeného však odvolací súd konštatuje, že ustanovenie § 39a ods. 4 Stavebného zákona umožňuje stavebnému úradu spojenie územného konania o umiestnení stavby so stavebným konaním pri jednoduchej stavbe alebo jej prístavbe a nadstavbe, ak sú podmienky umiestnenia jednoznačné vzhľadom na pomery v území. V predmetnej veci bolo predmetom žiadosti o vydanie stavebného povolenia na stavbu oporného múru, ktorý je podľa § 139b ods. 1 písm. d/ Stavebného zákona jednoduchou stavbou. Požiadavka žalobkyne, aby rozhodnutiu o umiestnení stavby predchádzalo rozhodnutie o využívaní územia teda nie je dôvodná, nakoľko v súvislosti s povoľovanou stavbou nebolo potrebné vykonať terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení územný systém ekologickej stability, vzhľad krajiny, využitie významných krajinných prvkov alebo odtokové pomery v území. Stavebný úrad, ktorému boli podmienky umiestnenia vzhľadom na pomery v území jednoznačné, ako aj tie vyplývajú z rozsiahlej dokumentácie, bol oprávnený spojiť územné konanie o umiestnení stavby so stavebným konaním, preto námietky žalobkyne, že v prvom rade mal stavebný úrad vydať rozhodnutie o využití územia, spojené s rozhodnutím o umiestnení stavby a až následne malo byť vydané stavebné povolenie, nie sú dôvodné. Pre úplnosť dodáva, že spojením územného konania o umiestnení stavby so stavebným konaním nebola žalobkyňi odňatá možnosť vznášať, ako účastníčka konania, námietky a pripomienky, čo aj využila.

Námietky žalobkyne v stavebnom konaní, ktoré boli následne prevzaté, ako žalobné dôvody, vychádzajú primárne zo skutočností, ktoré nie sú predmetom tohto konania. Gro námietok žalobkyne vyplýva z už zrealizovanej stavby rodinného domu, konkrétne, že v súvislosti so stavbou rodinného domu došlo k navýšeniu pozemku pribratých účastníkov navožením zeminy, čo negatívne ovplyvnilo odtokové pomery

v oblasti a čo má v konečnom dôsledku vplyv na jej rodinný dom, ktorý z uvedených príčin je nadmerne zamáčaný.

Realizácia stavby rodinného domu nie je predmetom tohto konania. Súčasne však je potrebné uviesť, že žalobkyňa v danom stavebnom konaní využila svoje právo vznášať námietky a pripomienky a o týchto bolo zákonným spôsobom rozhodnuté. Rodinný dom bol postavený v súlade so stavebným povolením, keď ako sama žalobkyňa tvrdí, preskúmania realizácie stavby sa domáhala na Krajskom stavebnom úrade, ktorý vyjadrením z 25. januára 2012 konštatoval, že medzi projektovou dokumentáciou a ním súvisiacich terénnych úprav a skutočným osadením rodinného domu je zanedbateľný rozdiel.

Najvyšší súd nad rámec uvedeného konštatuje, že všetky škody, ktoré žalobkyňa uvádza sú v hypotetickej rovine, nakoľko napriek tomu, že táto opakovane uvádza výpočet škôd, ktoré majú byť podporené „rozsiahlou fotodokumentáciou“, táto nie je súčasťou spisového materiálu, ani súdneho spisu a žalobkyňa nepredložila žiadny iný dôkaz o existencii škôd, resp. o príčinnej súvislosti medzi už zrealizovanou stavbou pribratých účastníkov a vzniknutými škodami. Navyše, ak v súvislosti s výkonom vlastníckeho práva (napr. realizáciou stavby) došlo zanedbaním prevenčnej povinnosti (§ 415 Občianskeho zákonníka) k poškodeniu majetku, túto škodu šije možné uplatniť v rámci občianskeho súdneho konania.

Žalobkyňa namieta nedostatočné stavebno-technické riešenie odvodnenie stavby, ktoré však bližšie nedefinuje. Projektová dokumentácia, ktorá je podkladom pre vydanie stavebného povolenia, rieši odvodnenie stavby a to tak, že v rubovej časti oporných múrov OM1 a OM2 sú uvažované odvodňovacie drenážne rúry s vyústením v najnižšom bode nad upraveným terénom a s odôvodnením prípadnej vsakovacej vody na terén. Drenážne rúry budú uložené na vrstve ílu nad základovou konštrukciou oporného múru, ktorý bude na rubovej časti opatrený penetračným asfaltovým náterom a nopovou fóliou do tvaru žliabku. Drenážna rúra bude obsypaná drenážnou vrstvou, na ktorej bude spočívať opäť tesniaca ílová vrstva a napokon vrstva humusu. Technicky sú oporné rúry navrhnuté tak, aby odvádzali vodu, ktorá vsiakne na pozemku pri rodinnom dome pribratých účastníkov, smerom za rodinný dom na záhradu.

Zo žiadneho podania žalobkyne, okrem subjektívnych tvrdení, nevyplýva, že by uvedené stavebno-technické riešenie odvodnenie stavby bolo nedostatočné. Podľa názoru odvolacieho súdu je vzhľadom na námietky žalobkyne ohľadne zamáčania územia, realizácia stavby oporných múrov, ktorých súčasťou je aj odvodnenie, prínosom.

Vo vzťahu k námietkam žalobkyne ohľadne výstavby zošikmeného betónového vjazdu, ktorý smeruje do priestoru medzi jej dom a dom pribratých účastníkov, kde pribratí účastníci nespevnený priestor začali svojvoľne využívať ako prístupovú cestu k zadnej časti svojho pozemku pre ťažké mechanizmy a nákladné autá, odvolací súd uvádza, že spôsob užívania pozemku, ktorý nie je súčasťou preskúmaného stavebného povolenia, nie je predmetom súdneho prieskumu. Uvedené skutočnosti nemajú na zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žiaden vplyv. V prípade, ak má žalobkyňa podozrenie, že zo strany pribratých účastníkov dochádza k páchaniu správnych deliktov podľa § 106 a nasl. Stavebného zákona, môže túto skutočnosť oznámiť príslušnému Stavebnému úradu alebo inšpekcii.

Náležitosti rovnopisu (listinného vyhotovenia prvopisu) súdneho rozhodnutia, ktoré sa doručuje účastníkovi, upravuje ust. § 61 ods. 2 a Čl. I ods. 3 prílohy 3 Výhlášky č. 543/2005 Z. z. Ministerstva spravodlivosti SR o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy (ďalej len „Výhláška“), podľa ktorej rovnopis rozhodnutia súd opatrí odtlačkom veľkej okrúhlej pečiatky a vlastnoručne podpisuje osoba zodpovedná za správnosť vyhotovenia. V prejednávanej veci skutočne došlo zo strany krajského súdu k pochybeniu pri vyhotovovaní rovnopisu rozhodnutia, avšak vzhľadom k tomu, že prvopis rozhodnutia bol vydaný v súlade s Výhláškou, administratívne pochybenie pri vyhotovovaní rovnopisov napadnutého rozhodnutia nemá na jeho zákonnosť vplyv. Absentujúci odtlačok veľkej okrúhlej pečiatky bude účastníkovi na jeho

žiadosť (na náklady krajského súdu) na počkanie doplnený.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd konštatuje, že dôvody uvedené v odvolaní žalobkyne neboli spôsobilé spochybniť správnosť rozhodnutia krajského súdu, ktorý žalobu zamietol.

Najvyšší súd vyhodnotil aj odvolacie dôvody pribratých účastníkov voči výroku rozsudku krajského súdu o trovách konania pribratých účastníkov a dospel k záveru, že odvolanie pribratých účastníkov nie je dôvodné, nakoľko rozhodnutie krajského súdu o trovách konania pribratých účastníkov je vecne správne.

Preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a postupov správnych orgánov má samostatnú povahu, preto aj správne súdnictvo má samostatnú povahu (§ 246c ods. 1 prvá veta O.s.p.). Konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a postupov podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je špecifickým konaním. Z týchto dôvodov väčšina procesných inštitútov je v správnom súdnictve upravená osobitne a odlišne od všeobecného súdnictva.

Použitie iných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku prichádza do úvahy len analogicky na základe ustanovenia § 246c ods. 1 prvá veta O.s.p., podľa ktorého pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Primeranosť znamená obdobné použitie, t.j. analogickú aplikáciu všeobecných ustanovení O.s.p., ustanovení o konaní v prvom stupni a ustanovení o opravných prostriedkoch. Primeranosť použitia týchto ustanovení je limitovaná účelom a cieľom správneho súdnictva (§ 244 O.s.p.) a so zreteľom na tento účel ich treba aj aplikovať a vykladať.

V správnom súdnictve v konaní o žalobách rozhoduje súd o náhrade trov konania predovšetkým podľa § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania; môže tiež rozhodnúť, že sa náhrada trov celkom alebo sčasti neprizná, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. Ide o osobitné ustanovenie, ktoré upravuje iba právo na náhradu trov konania úspešného žalobcu a v odseku 1 v podstate vylučuje primerané použitie § 142 O.s.p., hoci úspech v konaní sa u žalobcu posudzuje rovnako ako pri použití § 142 O.s.p..

Právo na rozhodnutie o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. septembra 1997) je tiež *ratione materiae* obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (viď. aj III. ÚS 212/09-26). Z uvedeného je zrejmé, že podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v konaní o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov náhradu trov konania možno priznať len úspešnému žalobcovi.

V tejto súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžp/25/2011 z 30. mája 2012, v ktorom bolo konštatované, že účastník konania nie je povinný byť právne zastúpený a v prípade, ak realizuje svoje právo na právne zastúpenie v tomto postavení, je povinný si náklady spojené s týmto zastúpením znášať sám.

Nemožnosť priznania náhrady trov konania úspešnému žalovanému resp. účastníkom konania, ktorých súd pribral do konania podľa § 250 ods. 1 veta druhá O.s.p., by síce mohla byť chápaná ako narušenie zásady rovnosti účastníkov konania, avšak na druhej strane za súčasnej právnej úpravy nemožno od žalobcu spravodlivo žiadať, aby nahradil trovy vzniknuté účastníkovi, ktorého súd musí podľa § 250 ods. 1 veta druhá O.s.p. pribrať do konania, hoci žalobca jeho pribratie do konania sám ovplyvniť nemohol.

Uvedený postup je v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sžf/2/2010, 3Sžf/18/2012, 5Sžp/14/2011, 5Sžo/230/2010, 5Sžh/3/2010, 3Sžp/14/2012).

O náhrade trov (meritórneho a nemeritórneho) odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. za použitia § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože žalobkyňa v odvolacom konaní úspech nemala a žalovaný a príbratí účastníci nemajú na ich náhradu zákonný nárok.

Odvolací súd v odvolacom konaní postupoval podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol zrušený zákonom č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (§ 473), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016.

Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok, ktorý v § 491 ods. 1 ustanovil, že ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s vyššie uvedenými prechodnými ustanoveniami odvolací súd v predmetnej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.